Coimisiún na Scrúduithe Stáit

Gairmchlár na hArdteistiméireachta

Scrúdú na Nascmhodúl, 2015

Dé Céadaoin, 6 Bealtaine 2015, 10.00 – 12.30

Scrúduimhir

TREORACHA DO NA hIARRTHÓIRÍ

Scríobh do scrúduimhir sa bhosca. ☞

Scríobh na freagraí go léir sa fhreagarleabhar seo.

Tá **trí** roinn sa scrúdú seo.

Roinn A – Closamharc
Tá **ocht** gceist ann.
Ní mór gach ceist a fhreagairt. **(30 marc)**

Roinn B – Cás-Staidéar
Tá **trí** cheist ann.
Ní mór gach ceist a fhreagairt. **(30 marc)**

Roinn C – Ceisteanna Ginearálta
Tá **sé** cheist ann.
Ní mór **ceithre** cheist a fhreagairt. **(100 marc)**

Roinn A	Closamharc	30 marc

- Beidh **trí** nóiméad agat chun na ceisteanna i Roinn A a léamh.
- Taispeánfar DVD duit ar an téama 'fiontraíocht'
- Feicfidh tú an DVD **trí** huaire.
    - Feicfidh tú ó thús deireadh ar dtús é.
    - Taispeánfar ansin ina thrí chuid é. I ndiaidh gach cuid a thaispeáint, tabharfar am duit chun do chuid freagraí a scríobh sa roinn chuí den fhreagarleabhar.
    - Feicfidh tú an DVD iomlán ó thús deireadh arís ansin.

Féadfaidh tú an leathanach seo a úsáid le haghaidh nótaí nó chun cur le do fhreagraí.

Roinn A	**Closamharc**	**30 marc**	Don Oifig Amháin	
Freagair gach ceist.			1	2
Cuid 1				
C.1 Cén saghas gnó a bhí Sylvia ag iarraidh a chur ar bun i dtús ama?				
		1 mharc		
C.2 Cén fáth a raibh an saghas sin gnó oiriúnach do Sylvia?				
		2 mharc		
C.3 Luaigh an bhearna sa mhargadh a d'aithin Sylvia de thoradh an staidéir féidearthachta a rinne sí. Tabhair breac-chuntas ar an gcúis a bhféadfadh Sylvia déanamh go maith sa mhargadh sin.				
		3 mharc		

Roinn A	Closamharc	30 marc	Don Oifig Amháin	
Cuid 2			1	2
C.4 Cad a d'fhoghlaim Sylvia as an taithí a bhí aici cheana féin ar ghnó a reáchtáil.				
		4 mharc		
C.5 Mínigh na cineálacha tacaíochta a d'fhéadfadh an Oifig Fiontar Áitiúil a thairiscint do Sylvia.				

Roinn A Closamharc 30 marc	Don Oifig Amháin	
	1	2
4 mharc		
C.6 Tabhair breac-chuntas ar na fadhbanna a d'fhéadfadh teacht chun cinn agus is gá a réiteach sular féidir le Sylvia dul ar aghaidh leis an smaoineamh atá aici don ghnó.		
4 mharc		

Roinn A **Closamharc** **30 marc**	Don Oifig Amháin	
Cuid 3	1	2
C.7 Thug Seán breithiúnas géar ar roinnt gnéithe de phlean gnó Sylvia. Mínigh an tábhacht a bhaineann le plean gnó. Mol slite a bhféadfadh Sylvia feabhas a chur ar a plean gnó don chéad chruinniú eile a bheidh aici le Seán.		
6 mharc		

Roinn A	Closamharc	30 marc	Don Oifig Amháin	
C.8 Mínigh na buntáistí a bhaineann leis an gClár Meantóireachta atá á thairiscint ag an Oifig Fiontar Áitiúil.			1	2
		6 mharc		

Roinn B	Cás-Staidéar	30 marc

Earcaigh Mé Teo.

Sa bhliain 1998, bhunaigh Roibeard agus Máire Ó Nualláin gníomhaireacht earcaíochta, Earcaigh Mé Teo. Tá eolas forleathan ar an gcomhlacht i dtionscal na hearcaíochta in Éirinn agus tá ardmheas air. Tá an phríomhoifig lonnaithe i mBaile Átha Cliath ach tá sé cinn d'fho-oifigí acu in áiteanna eile ar fud na tíre. D'éirigh go réasúnta maith leis an gcomhlacht go dtí seo. Rinne an cúlú eacnamaíochta díobháil do ghnó an chomhlachta, áfach. Is é príomhghnó Earcaigh Mé Teo. ná earcaíocht a dhéanamh thar ceann ceithre chomhlacht mhóra ilnáisiúnta. Tuigeann Roibeard agus Máire go bhfuil géarghá le hathrú suntasach treo má tá an comhlacht le teacht slán. Tá clár athstruchtúraithe curtha i gcrích sa chomhlacht anois. Tairgeadh pacáistí iomarcaíochta deonaí agus deiseanna postroinnte do na fostaithe. Nuair a laghdaíodh ar an bhfoireann oibre tosaíodh i gceart ar an gcomhlacht a athnuachan. Tionóladh cruinniú den fhoireann shinsearach bhainistíochta chun an scéal a mheas agus chun plé a dhéanamh ar an treo a rachadh an comhlacht as sin amach. Rinneadh anailís LLDB ar an ngnólacht. Rinneadh plé agus mionscagadh ar smaointe nua agus ar shlite le héagsúlú a dhéanamh sa timpeallacht eacnamaíochta nua. Dá thoradh sin, rinneadh plean gnó agus ráiteas misin nua a fhorbairt.

Is cleachtas gnó í an Fhreagracht Shóisialta Chorparáideach (FSC) a bhaineann le bheith rannpháirteach i dtionscnaimh a dhéanann leas na sochaí. Bhíodh clár láidir FSC ag Earcaigh Mé Teo. riamh. Chun cur lena straitéis FSC, tá sé beartaithe acu iarracht a dhéanamh freastal ar ghrúpa nua daoine atá lorg fostaíochta in Éirinn faoi láthair, i.e. daoine gairmiúla sciliúla a bhíodh ag obair ar feadh na mblianta ach a bhfuil deacrachtaí acu anois post ar bith a fháil. Chun na deacrachtaí sin a shárú, tá Earcaigh Mé Teo. tar éis Clár Gairmeacha a thosú. Cuireann baill foirne ar fáil go deonach é lá amháin sa tseachtain, saor in aisce do dhaoine atá ag cuardach poist. Tá raon seirbhísí á chur ar fáil acu, ar a n-áirítear próifíl phroifisiúnta an duine a fhorbairt, CV a ullmhú agus cleachtadh a dhéanamh ar theicnicí maithe agallaimh. Lena chois sin, cuardaíonn siad poist do na daoine sin saor in aisce agus tacaíonn siad leo iad féin a mheaitseáil le poist oiriúnacha.

D'aithin Earcaigh Mé Teo. réimse eile a bhféadfadh deiseanna fáis a bheith ann: clár chun cabhrú le comhlachtaí eile straitéis FSC a fhorbairt dóibh féin. Cé go dtugann comhlachtaí rathúla tús áite don aschur agus don bhrabúsacht i gcónaí, caithfidh páirtithe leasmhara na gcomhlachtaí sin méid áirithe den fhreagracht shóisialta a chur i bhfeidhm, rud a mbeidh tionchar aige ar an gcleachtas gnó. Beidh Earcaigh Mé Teo. ag cur ina luí ar na comhlachtaí sin go mbeidh orthu dul i gcomhairle leis an bhfoireann oibre agus leis an bpobal áitiúil nuair a bheidh straitéis FSC á cur ar bun, agus go nglacfaidh sé feasacht a bheith acu ar chúrsaí timpeallachta. Is gá, go háirithe, aitheantas a thabhairt don tábhacht a bhaineann le cothrom na féinne, le comhionannas deiseanna, agus le luach gach cineál oibre, obair dheonach san áireamh, i ngach gné de choinníollacha oibre na bhfostaithe, de nósanna imeachta na hearcaíochta, de na cleachtais oiliúna agus ardú céime, agus de bhainistiú daoine.

Thapaigh lucht Earcaigh Mé Teo. an deis le tacaíocht a chur ar fáil d'fhiontair nuabhunaithe. Ós rud go bhfuil fuílleach spáis ina gcuid oifigí, tá siad ag tairiscint deasca a bhfuil na seirbhísí go léir ar fáil orthu ar cíos ainmniúil. Is ionad don lucht gairmiúil é ina bhfuil teacht ag fiontraithe ar aiseanna cló, leathanbhanda agus cumarsáide, i gcomhluadar daoine a bhfuil an dearcadh céanna acu. Tugann Earcaigh Mé Teo. tacaíocht do na gnólachtaí nua sin atá ag lorg deontas ó ghníomhaireachtaí rialtais, agus bíonn siad ag déileáil leis na himpleachtaí dlí agus cánach a bhaineann le gnólacht á bhunú. Tá súil acu go n-aistreoidh na gnólachtaí sin go dtí a bhfoirgnimh féin nuair a bheidh siad ar bun agus go bhfostóidh siad tuilleadh daoine chomh maith. Creideann Earcaigh Mé Teo. go gcuirfidh an obair sin tuilleadh cliant ar fáil dóibh féin san am atá le teacht, cé gur obair neamhbhrabúsach atá ann faoi láthair.

Creideann Roibeard agus Máire go ndeachaigh straitéis an éagsúlaithe i gcion go mór orthu féin, ar a gcuid fostaithe agus ar an gcomhlacht. Bhí siad réidh le dul sa seans le fiontar tomhaiste agus an t-athrú ba ghá a dhéanamh. D'aithin siad an tairbhe a bhain le tarraingt as an nuálaíocht agus as an gcruthaitheacht a bhí sa chomhlacht. Measann siad gur slí dhearfach chun cabhrú leis an tsochaí é an plean gníomhaíochta atá acu chun poist a chruthú. Tá foireann Earcaigh Mé Teo. – agus Roibeard agus Máire mar cheannairí orthu – ardéifeachtach, oilte, tiomanta, agus tá an chuid is measa den chúlú eacnamaíochta curtha díobh acu anois. Mar gheall ar an bhfís atá léirithe acu ina gcuid ceannaireachta, agus ar an tacaíocht a thug siad dá bhfostaithe, agus do dhaoine agus do chomhlachtaí eile, tá siad ainmnithe anois i gcomhair ghradaim náisiúnta na bhfiontraithe sóisialta.

social entrepreneurs IRELAND

Roinn B	Cás-staidéar	30 marc	Don Oifig Amháin	
Freagair gach ceist.			1	2
C.1 Bunaithe ar a bhfuil léite agat den chás-staidéar sin mínigh **trí cinn** de na téarmaí seo a leanas: • Ráiteas Misin • Páirtithe leasmhara • Comhionannas deiseanna • Fiontraí • CV				
		6 mharc		

Roinn B	Cás-staidéar	30 marc	Don Oifig Amháin	
C.2 (i) Mínigh an téarma 'Freagracht Chorparáideach Shóisialta' (FSC). (ii) Tabhair breac-chuntas ar bheartas sa fhreagracht chorparáideach shóisialta atá curtha i bhfeidhm ag Roibeard agus Máire in Earcaigh Mé Teo. (iii) Tabhair breac-chuntas ar na réimsí a bheadh á moladh ag Earcaigh Mé Teo. do ghnólacht eile lena gcur san áireamh i straitéis fhreagracht chorparáideach shóisialta.			1	2

Roinn B	Cás-staidéar	30 marc	Don Oifig Amháin	
			1	2
		12 mharc		
C.3 (i) Mínigh an téarma 'éagsúlú' de réir mar a úsáidtear sa chás-staidéar é. (ii) Pléigh na cúiseanna a bhfuil sé tábhachtach do ghnólacht éagsúlú a dhéanamh.				

12 mharc		

Roinn C	Ceisteanna Ginearálta	100 marc

Freagair **ceithre** cheist

INNÉACS AGUS ACHOIMRE

Tá sé cheist ar 25 marc an ceann i roinn C agus ba chóir duit **ceithre cinn ar bith** a fhreagairt. Chun cuidiú leat na ceisteanna a roghnú agus a aimsiú lena bhfreagairt, is é seo a leanas téacs na gceisteanna ar fad le raon uimhreacha na leathanach do gach ceann díobh. Freagair do rogha ceisteanna ar na leathanaigh chuí ina dhiaidh seo sa leabhrán seo.

C.1 Is gné riachtanach í an phleanáil má tá rath le bheith ar ghníomhaíocht ar bith. Lgh 14 - 16

(a) Ainmnigh gníomhaíocht i nGairmchlár na hArdteistiméireachta a raibh pleanáil i gceist inti, agus tabhair breac-chuntas achomair ar an ngníomhaíocht sin.
(b) Mínigh **trí** bhuntáiste don ghníomhaíocht sin atá le baint as an bpleanáil.
(c) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** mhodh éagsúla taighde a úsáideadh chun teacht ar an eolas a bhí riachtanach don ghníomhaíocht sin.
(d) Pléigh **trí** mhodh a úsáideadh chun measúnú a dhéanamh ar an ngníomhaíocht sin.

C.2 Comhlíonann eagraíochtaí deonacha ról tábhachtach inár bpobail áitiúla. Lgh 17 - 19

(a) (i) Ainmnigh eagraíocht dheonach atá i do cheantar.
(ii) Mínigh an téarma 'oibrí deonach'.
(b) Mínigh an difríocht idir eagraíocht dheonach agus gnólacht tráchtála.
(c) Tabhair breac-chuntas ar **cheithre** shlí ina mbaineann pobal áitiúil leas as eagraíocht dheonach a bheith sa cheantar.
(d) Mínigh na dualgais eiticiúla a bhíonn ar oibrithe deonacha agus iad ag obair d'eagraíocht dheonach.

C.3 Tugann taithí oibre/scáthfhoghlaim léargas tábhachtach duit ar shaol na hoibre. Lgh 20 - 22

(a) Luaigh **trí** mhodh chun socrúchán oibre a fháil.
(b) Scríobh litir chuig fostóir de do rogha féin, ag lorg socrúchán oibre ar feadh trí lá.
(c) Mínigh **trí** thréith a thugann buntáiste don té atá ag lorg fostaíochta.
(d) Déan cur síos ar **thrí** shlí inar ullmhaigh do rannpháirtíocht i dtaithí oibre do shaol na hoibre thú.

C.4 Bíonn tionchar ag gnólachtaí dea-rialaithe ar fhostóirí, ar fhostaithe, agus ar an timpeallacht. Lgh 23 - 25

(a) (i) Cad is ceardchumann ann?
(ii) Ainmnigh **dhá** cheardchumann.
(b) Tabhair breac-chuntas ar **cheithre** bhuntáiste a bhaineann le bheith i do bhall de cheardchumann.
(c) (i) Mínigh cad is conradh fostaíochta ann.
(ii) Ainmnigh **ceithre** mhír ba chóir a bheith san áireamh i gconradh fostaíochta.
(d) Déan cur síos **trí** fhreagracht atá ar fhostóir maidir le rialúcháin sláinte agus sábháilteachta.

C.5 Iarradh ort fiosrú a dhéanamh faoi ghairm de do rogha féin. Lgh 26 – 28

(a) Cad is fiosrú gairme ann?
(b) (i) Ainmnigh gairm a d'fhiosraigh tú.
(ii) Liostaigh na céimeanna a d'fhéadfaí a úsáid chun an ghairm sin a fhiosrú.
(c) Luaigh **dhá** ábhar Ardteistiméireachta atá riachtanach don ghairm sin. Mínigh an bhaint atá ag na hábhair sin le do rogha gairm.
(d) Déan cur síos ar **dhá** shlí chun dul isteach sa ghairm a roghnaigh tú. Bain úsáid as ceannteidil oiriúnacha.

C.6 Tá sé beartaithe ag do rang Ghairmchlár na hArdteistiméireachta fiontar nua Banda Fite a bhunú chun airgead a bhailiú do charthanas áitiúil. Lgh 29 - 31

(a) Liostaigh **ceithre** mhodh chun smaointe a ghiniúint.
(b) Bainfear úsáid as ceistneoirí mar chuid den taighde margaidh a dhéanfar don táirge seo.
(i) Cad is taighde margaidh ann?
(ii) Ainmnigh **trí** mhodh, seachas ceistneoir, is féidir a úsáid mar uirlis taighde margaidh.
(c) Mínigh **ceithre** mhíbhuntáiste a bhaineann le ceistneoir a úsáid mar uirlis taighde margaidh.
(d) Déan cur síos ar conas a d'fhéadfaí úsáid éifeachtach a bhaint as Teicneolaíocht na Faisnéise agus na Cumarsáide (TFC) san fhiontar sin.

Roinn C	Ceisteanna Ginearálta	100 marc	Don Oifig Amháin	
C.1	**Is gné riachtanach í an phleanáil má tá rath le bheith ar ghníomhaíocht ar bith.**		1	2
(a)	Ainmnigh gníomhaíocht i nGairmchlár na hArdteistiméireachta a raibh pleanáil i gceist inti, agus tabhair breac-chuntas achomair ar an ngníomhaíocht sin.			
		4 mharc		
(b)	Mínigh **trí** bhuntáiste don ghníomhaíocht sin atá le baint as an bpleanáil.			
		6 mharc		

(c) Tabhair breac-chuntas ar **thrí** mhodh éagsúla taighde a úsáideadh chun teacht ar an eolas a bhí riachtanach don ghníomhaíocht sin.

6 mharc

(d) Pléigh **trí** mhodh a úsáideadh chun measúnú a dhéanamh ar an ngníomhaíocht sin.

9 marc		

Roinn C **Ceisteanna Ginearálta** **100 marc**	Don Oifig Amháin	
C.2 Comhlíonann eagraíochtaí deonacha ról tábhachtach inár bpobail áitiúla.	1	2
(a) (i) Ainmnigh eagraíocht dheonach atá i do cheantar. (ii) Mínigh an téarma 'oibrí deonach'.		
3 mharc		
(b) Mínigh an difríocht idir eagraíocht dheonach agus gnólacht tráchtála.		
6 mharc		

(c) Tabhair breac-chuntas ar **cheithre** shlí ina mbaineann pobal áitiúil leas as eagraíocht dheonach a bheith sa cheantar.

8 marc

(d) Mínigh na dualgais eiticiúla a bhíonn ar oibrithe deonacha agus iad ag obair d'eagraíocht dheonach.		
8 marc		

Roinn C **Ceisteanna Ginearálta** **100 marc**	Don Oifig Amháin	
C.3 Tugann taithí oibre/scáthfhoghlaim léargas tábhachtach duit ar shaol na hoibre.	1	2
(a) Luaigh **trí** mhodh chun socrúchán oibre a fháil.		
3 mharc		
(b) Scríobh litir chuig fostóir de do rogha féin, ag lorg socrúchán oibre ar feadh trí lá.		

10 marc

(c) Mínigh **trí** thréith a thugann buntáiste don té atá ag lorg fostaíochta.

6 mharc		
(d) Déan cur síos ar **thrí** shlí inar ullmhaigh do rannpháirtíocht i dtaithí oibre do shaol na hoibre thú.		
6 mharc		

Roinn C **Ceisteanna Ginearálta** **100 marc**	Don Oifig Amháin	
C.4 Bíonn tionchar ag gnólachtaí dea-rialaithe ar fhostóirí, ar fhostaithe, agus ar an timpeallacht.	1	2
(a) (i) Cad is ceardchumann ann? (ii) Ainmnigh **dhá** cheardchumann.		
5 mharc		
(b) Tabhair breac-chuntas ar **cheithre** bhuntáiste a bhaineann le bheith i do bhall de cheardchumann.		

8 marc

(c) (i) Mínigh cad is conradh fostaíochta ann.

(ii) Ainmnigh **ceithre** mhír ba chóir a bheith san áireamh i gconradh fostaíochta.

6 mharc		
(d) Déan cur síos **trí** fhreagracht atá ar fhostóir maidir le rialúcháin sláinte agus sábháilteachta.		
6 mharc		

Roinn C **Ceisteanna Ginearálta** **100 marc**	Don Oifig Amháin	
C.5 Iarradh ort fiosrú a dhéanamh faoi ghairm de do rogha féin.	1	2
(a) Cad is fiosrú gairme ann?		
2 mharc		
(b) (i) Ainmnigh gairm a d'fhiosraigh tú. (ii) Liostaigh na céimeanna a d'fhéadfaí a úsáid chun an ghairm sin a fhiosrú.		
5 mharc		

(c) Luaigh **dhá** ábhar Ardteistiméireachta atá riachtanach don ghairm sin. Mínigh an bhaint atá ag na hábhair sin le do rogha gairm.		
6 mharc		
(d) Déan cur síos ar **dhá** shlí chun dul isteach sa ghairm a roghnaigh tú. Bain úsáid as ceannteidil oiriúnacha.		

12 mharc		

Roinn C	**Ceisteanna Ginearálta**	**100 marc**	Don Oifig Amháin	
C.6	**Tá sé beartaithe ag do rang Ghairmchlár na hArdteistiméireachta fiontar nua Banda Fite a bhunú chun airgead a bhailiú do charthanas áitiúil**.		1	2
(a)	Liostaigh **ceithre** mhodh chun smaointe a ghiniúint.			
		4 mharc		
(b)	Bainfear úsáid as ceistneoirí mar chuid den taighde margaidh a dhéanfar don táirge seo. (i) Cad is taighde margaidh ann? (ii) Ainmnigh **thrí** mhodh, seachas ceistneoirí, is féidir a úsáid mar uirlis taighde margaidh.			
		5 mharc		

(c) Mínigh **ceithre** mhíbhuntáiste a bhaineann le ceistneoir a úsáid mar uirlis taighde margaidh.

8 marc

(d) Déan cur síos ar conas a d’fhéadfaí úsáid éifeachtach a bhaint as Teicneolaíocht na Faisnéise agus na Cumarsáide (TFC) san fhiontar sin.		
8 marc		

Don Scrúdaitheoir Amháin
An Scrúdpháipéar Scríofa

	Marcanna a Bronnadh
Roinn A	
Roinn B	
Roinn C	
C.1	
C.2	
C.3	
C.4	
C.5	
C.6	
Iomlán	

Scrúduimhir

1.	Suim na n-iomlán bun leathanaigh.	
2.	Móriomlán na bhfreagraí a dícheadaíodh.	
3.	An tOllmharc a bronnadh (1 lúide 2).	

Measúnú an Fhillteáin

	Marcanna a Bronnadh
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
Iomlán	

1.	Iomlán na marcanna.	
2.	Móriomlán na míreanna a dícheadaíodh.	
3.	An tOllmharc a bronnadh (1 lúide 2).	